

CAM KESİĞİ

Onur C. Çelik

Editör

Ceylan Hazinedar

Redaksiyon

Ayşe Sağlam

Kapak

Yusuf Anar

Mizanpaj

Neşe Siyamoğlu

ISBN: 978-625-7237-28-4

1.Baskı: Ağustos 2021

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden ve Yazardan izin almadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Yazardan Direkt – Türkiye

Yazardan Direkt Elektronik İletişim Tanıtım Paz. ve Tic. Ltd. Şti

Altın-tepe mah. İstasyon Yolu sok. No: 3/1

Maltepe / İstanbul

Tel: 0216 3011213

Sertifika No:47456

Baskı ve Cilt

Ege Reklam Basım Sanatları San.Tic. Ltd.Şti

Esatpaşa mah. Ziyapaşa cad. No: 4 Ataşehir / İstanbul

Tel: 0216 470 44 70 Faks:0216 472 84 05

www.egebasim.com.tr

Sertifika No: 45604

1

Tepebaşı, bir anne şefkatiyle kucaklıyordu rüzgârı. Rüzgâr, kendisine gösterilen şefkati bir imtiyaz bilip, tıpkı annesinin memesini ısırarak bir bebek gibi şımararak Tepebaşı'nın tozunu toprağını uzaklara savuruyordu. Kendi yetmezmiş gibi soğuk havayı da beraberinde getirmişti rüzgâr Tepebaşı'na. Soğuk hava, sabahın ilk saatlerinde Tepebaşı'na gelen üç kafadarın önce tenine, sonra kemiklerine, en sonunda da iliklerine işliyordu. Oysa rüzgâr gibi ilk göz ağrısı olmasa da onlar da Tepebaşı'nın evlatları sayılırdı. Yüksek rakımı, geniş ve etrafı açık arazisi ile beşerden çok doğa unsurlarının dostu gibi davranırdı. Yine de bu duruma pek iççerlemiş görünmüyorlardı.

Bir mekanizma çalıştı; sonra bir yalım geçti sigaranın kenarından. Bekir, elindeki çakmağı Emin'e uzattı.

“Al, yak da görelim bu rüzgârda.”

Emin, küçücük ellerini siper ederek çakmağı rüzgârdan koruma çalışıyordu. Denedi, olmadı; bir daha denedi, yine olmadı. Bekir sert bir manevra ile önce Emin'in ağzındaki sigarayı, sonra elindeki çakmağı aldı. Ustalara özgü bir deneyimle tek hamlede yaktı sigarayı, sonra yanmış hâlini Emin'e uzattı.

“Çabuk çek, çabuk. Yoksa sönecek.”

Emin, sigarayı kısa aralıklarla birkaç defa çektikten sonra öksürmeye başladı.

Bekir kızgınlığını gizlemeye çalışan bir alaycılıkla:

“Madem içmeyi bilmiyorsun, ne halt etmeye her yaktığımda

benden istiyorsun? Bak, Ramazan istese neyse...”

Bekir, mevzuyu sulandıran sırtık hâliyle, az evvel büyük bir zevkle çehresine eklediği sinsi mimiklerini harmanlayarak Ramazan’a baktı.

“Ama o da babası duyacak, görecek diye ödü kopuyor.” deyip sigaradan derin bir nefes aldı.

Ramazan, soğuktan büzüşmüş kalmıştı. Bekir’in alay ettiğinin farkındaydı ama cevap verecek gücü bulamadı kendinde. Soğuk bir bakış atmakla yetindi. Bekir, sırtındaki eskimiş yeleği çıkardı; Ramazan’ın omuzlarına örttü.

“İstemem.” diyerek yeleği yere attı Ramazan. Belli ki gücümüştü Bekir’e.

Bekir yeleği yerden aldı. Tekrar Ramazan’ın omuzlarını örttü.

“Bir daha atarsan ağzını burnunu kırarım, ona göre...” diyerek, gözdağı verdi.

“Hadi kalkın! Muzo (Muzaffer) ve köpekleri gelmeden şişeleri toplamaya başlayalım.” dedi Bekir, kaşlarını çatarak. Bunu söylerken sesine kattığı eril tonlar hemen etkisini göstermişti. Emin ve Ramazan, komutanın emrine hiç tereddüt etmeden itaat eden askerler gibi hızla ayağa kalktılar.

“Ramazan, sen tepenin başındaki ve tepeye yuvarlanmış şişeleri toplama. Ama dikkat et aşağı inerken. Emin, sen tepenin altındaki caddeye in; yol kenarındaki şişeler senin. Arazidekileri de ben toplayacağım. Muzo ile köpeklerini gören olursa hemen araziye, benim yanıma gelsin. Bundan sonra böyle toplayalım şişeleri.”

Orduyu savaşa hazırlayan bir komutan gibiydi Bekir. Emin, hayranlıkla izliyordu onu ama bir şey aklına takılmıyordu.

“Peki, sen görürsen onlardan birini, o zaman ne olacak?”

Bekir eliyle başını kaşıyarak:

“Evet, bunu düşünmedim. Ulan Emin! Sonunda senin de kafanın çalıştığını gördük, değil mi lan Ramazan?”

Ramazan’ın yanıtını beklemeden ekledi:

“Onlar genelde Tepebaşı’nın altından gelirler; hem siz beni düşünmeyin, ben başımın çaresine bakarım.”

Üç arkadaş Bekir’in belirlediği bölgelere dağıldılar. Daha hava aydınlanmadan Tepebaşı’na geldikleri için Muzaffer ve arkadaşları da henüz ortalıkta görünmüyorlardı. Bu da şişelerin tamamının onlara kalması anlamına geliyordu. Bekir’in bu son taktiği şimdilik işe yaramıştı. Ancak Bekir uzun vadede bu taktiğin fayda sağlayacağından şüpheliydi. Muzo ve köpekleri (Bekir onları bu şekilde tasvir ediyordu.) belli bir süre sonra durumu kavrayacak ve kendileri de erken bir saatte mesai yapmaya başlayacaklardı. Böyle bir durumda, bu taktik, iki tarafın da erken bir saatte kalkmasından başka bir işe yaramayacaktı. Bekir tüm bunların farkında olmasına farkındaydı ama şu birkaç gün paraya çok ihtiyaçları vardı. Okul daha yeni bitmişti ve yaz tatilinde dilediklerince eğlenmek için biraz daha fazla kazanmak zorundaydılar.

Üç arkadaş şişeleri topladıktan sonra Tepebaşı’nda buluştular. Şişeler sayıldı.

“Bugünkü hasılat iyiymiş; tam otuz iki şişe,” dedi Ramazan, sesi heyecandan titreyerek. Şüphesiz rekorun müjdesini vermiş olmanın heyecanıydı bu. Sayma işlemini hep o yaptı. Aslında yapılan işlem basitti ama Bekir ve Emin, bu işi sevmedikleri için Ramazan’ın derslerindeki başarısını ve matematikteki dehasını ileri sürerek bu işi ona yıkmışlardı. Ramazan da diğerlerinden belki de tek üstün yanının bu olduğunu düşünerek, itiraz etmiyor, görevi büyük bir zevkle üstleniyordu.

“Tanesi beş yüz liradan, on yedi bin lira. Eh fena değil.” diye-

rek gülümsedi. Bekir inanmamıştı. Bu, onların rekoruydu.

“Doğru mu hesapladın?” diye sordu Bekir, heyecanını ve neşesini gizleyemeyerek. Yanıtı beklemeksizin ellerini çırparak: “Tabii ya, yaz geldi, Tepebaşı şişe kaynar bundan böyle. Şu başımızdaki Muzo belası da olmasa bayağı iyi para kazanacağız demek ki. Neyse hadi kalkın, gidip şişeleri satalım.”

2

1994 yılının Haziran ayıydı. Bingöl ılık ve rüzgârlıydı. Şehir merkezinde karların tamamen erimesinin üzerinden iki ay geçmiş olmasına rağmen Bingöl Dağları'nın yüksek yerlerinde kar kalıntıları hâlâ yer yer beyaz lekeler şeklinde görülebiliyordu.

Tepebaşı; Kültür Mahallesi'nin en uç noktasında, Çapakçur Vadisi'nin başlangıcında bir yerdedi. Hemen altında Düzağaç Bölgesi'ne giden Kurtuluş Caddesi vardı. Tepebaşı'na gelmek için yan tarafı toprak futbol sahası olan, boş bir araziden geçmek ya da Tekel Caddesi'nden gelip tepeye çıkmak gerekiyordu. Bu mahallenin içki severleri rahat bir şekilde içki içmek için gözden irak olan bu yere hava karardıktan sonra gelirlerdi. Bazen serin ama çoğunlukla ılık bir rüzgâr, sessizlik ve muhteşem bir vadi manzarası... Biranın keyfini çıkarmak için daha iyi bir yer bulunamazdı. 1994 yılında bu işler çok gizli yapıldığından Tepabaşı, içki severlerin gözdesi konumundaydı. Öyle meyhane, pavyon gibi yerler de yoktu. Aslında insanların içmeye Tepebaşı'na gelmesi tercihten ziyade bir zorunluluktur.

Kimler yoktu ki Tepebaşı'nda...

Âşıklar: En fazla onlardan vardı. Kimi taze bir aşkın heyecanı ile kıpır kıpır olmuş, kimi umutsuz bir aşkın ateşinde yanmış, kimi de sevdiğini başkasına kaptırmıştı. İçmeye yalnız başlangıçlar, alkol dili gevşettikten sonra bir araya gelip, daha önce çok defa birbirlerine anlattıkları aşk hikâyelerini tekrarlardı. Yanlarında mutlaka küçük bir kasetçalar bulundurur, çoğunlukla içine düştükleri girdabi daha da büyüten, arabesk şarkılar dinlerlerdi. Çevredekileri çok rahatsız etmeden kısık sesle dinlemeyi ise âdet

edinmişlerdi. Kimi zaman kısık gözleri vadinin derinliklerine dalar gider, kimi zaman kasetçalardan duyulan şarkılardaki acılı nağmeleri kalplerinin derinliklerinde hissederek sessizce ağlardı.

Evdeki dırdırdan kaçanlar: Evde dırdır olduğundan mı içerlerdi yoksa içtikleri için mi dırdır olurdu? Cevabını öğrenmek, karısıyla ya da başka bir aile bireyi ile konuşmadan pek mümkün değildi. Aslında aşıkların kendilerini boşuna kahrettiğinin en büyük kanıtıydı bu grup. Çoğu, sevdiği kızla evlenmişti ama geldikleri nokta aşıklarla aynıydı işte. Bunlar zaten dırdırdan kaçtığı için gürültüden hoşlanmazlardı. Dolayısıyla tek başlarına içmeyi tercih ederlerdi.

Hiçbir baltaya sap olamayıp bunun bilincinde olanlar: Aslında hiçbir baltaya sap olamamış o kadar çok insan vardı ki hepsi içmeye kalksa on tane Tepebaşı'na sığmazdı. Ama birçoğu her baltaya uygun olduklarını sanıyordu. Hiçbir baltaya sap olmadıklarının bilincinde olanlar; genelde savaşıyor, kavga ederek kazanımlar elde etmeye çalışıp bunu başaramayanlardı. Biraz beceriksizlik, biraz da şanssızlıklarıydı onları bu sınıfın içine sokan. Çoğunlukla sağdan soldan tırtıkladıkları paralarla içerlerdi.

Çocuklarından hayır görmeyenler: Çocuklarına kızdığı için değil neden iyi bir baba olmadıkları, sorusunun cevabını bulamadıkları için çok içerlerdi. Çocukları ya okulu bırakır ya kendileri gibi alkol bağımlısı olur ya da suç işleyerek hapse girerdi. İçerken bile bunları düşünmekten kendilerini alamayıp aklına gelen herkese, her şeye beddua ederlerdi.

Bir zamanlar devrim için çırpınıp şimdi umudunu kaybedenler: Bir kısmı 27 Mayıs, bir kısmı 12 Eylül darbelerinden sonra hapis yatmıştı. Tamamı sol görüşlü ve eğitilmiş insanlardı. Birbirlerine yüzlerce kez anlattıkları başkaldırı hikâyeleriyle başlarlar, anlatacak bir şey kalmayınca da 'Bu devlet, bu millet adam

olmaz.’ klişesiyle devrimin artık bir hayal olduğunu, örtülü bir şekilde kabullenirlerdi.

Hiçbir nedeni olmayıp içmekten keyif alanlar: Belki de içkinin hakkını veren, içmeye anlam katan tek grup buydu. Yanında mangallarını da getirirler; acele etmeden, keyfini çıkara çıkara etlerini yiyip içkilerini içerlerdi. Bağımlı olmadıkları için nadiren gelirlerdi Tepebaşı’na.

Hepsinin koşullandığı tek eylem, kaçmaktı. Birilerinden, bir yerlerden ya da geçmişlerinden kaçmak... Tepebaşı onlar için mutluluğun yanılsamalarla dolu dünyasıydı. Kısa süreliğine de olsa kendilerini kandırabiliyorlar, bir sonraki sabaha uyanmadan önce umutlarını tazeleyebiliyorlardı. Kimse kimseye ilişmez, efendice içkisini içer, sonra da evinin yolunu tutardı. Fakir olanlar boş şişelerini alır, tekel bayisine geri vererek yeni alacağı biralardan indirim sağlar; durumu biraz daha iyi olanlar ise şişeleri orada bırakırdı. İşte Bekir ve arkadaşları bu şişeleri topladıktan sonra, tekel bayisine satarak harçlıklarını çıkarır ve zaman zaman evlerinin geçimini bile sağlarlardı.

3

Bekir çuvallardan birini, Emin de diğerini sırtlamıştı. Terden sırlıklam olmuş ve bedenen tükenmiş bir hâlde tekel bayisinin önüne kadar geldiler. Tekel bayisinin sahibi Rıza, her daim tıraşsız yüzü, küçücük gözleri, yerli yersiz sırtan ve açık ağzından görünen tek tük dişleriyle yarı insan, yarı canavarı andıran bir görünüme sahipti. Bekir bu adamdan nefret ediyordu; kendisinden başka kimsenin gülmediği iğrenç şakalarına katlanmak zorunda kalıyordu. Bekir'e göre bu adamın, kimsenin bilmediği karanlık bir yanı vardı ve elbet bir gün bu da ortaya çıkacaktı.

İçeri girdiklerinde yarım ekmeğin arasına peynir ve domates koymuş, büyük bir iştahla yiyordu. Üç arkadaş sabahtan beri hiçbir şey yememişti. Domatesin kokusu burunlarına kadar geldi. Ancak Rıza'nın o kirli sakallarında kalan peynir artıklarını görünce midesi bulandı Bekir'in. Onları ve yanında getirdikleri çuvalları gören Rıza fazla ilgi göstermedi.

“Az bekleyin hele. Yemeğimi bitireyim.” dedi. Üç arkadaş, Rıza yemeğini bitirene kadar ayakta dikildi. Yemeğini bitirdikten sonra dolaptan bir şişe kola çıkardı Rıza. Tekrar yerine oturdu.

“Az bekleyin hele. Kolamı içeyim, içim yanmış.” dedi. Bekir ve arkadaşları bu sefer susadıklarını hissettiler.

Pis bir şekilde geçirdikten sonra ayağa kalktı.

“Emo (Emin) lan! Yaklaşsana hele.”

Emin tezgâhın arkasında duran Rıza'ya doğru yaklaştı. Rıza avucunun içiyle Emin'in bir gün önce üç numaraya vurdurduğu kafasına bir şaplak indirdi. İndirdiği şaplağın ardından da bir kah-

kaha attı.

“Yav! Rıza Abi.” diye çıkıştı Emin.

“Ne var lan?” diye karşılık verdi Rıza, gülmesini bir anda bıçak gibi keserek.

“Bir daha vurma kafama.”

Bekir bir Emin’e, bir Rıza’ya bakıyordu. Şişeleri satıp gitmekten başka hiçbir düşüncesi yoktu şu an. İş kavgaya giderse kendi de dâhil olmak zorunda kalacaktı; neticede Emin arkadaşını ve ona böyle bir durumda arka çıkmak mecburiyetindeydi. Emin kısa boylu, cılız bir çocuktan ama cesurdu. Kızdığı zaman yüzünde öyle cesur bir ifade belirirdi ki o cılız beden bir anda devleşir, karşısındakine geri adım attırır. Alev alev yanan simsiyah gözleri, uzun ve kemerli burnu, otuzlu yaşlarına gelmiş yetişkinlerinkine benzeyen geniş çenesi ve her daim koruduğu serinkanlı duruşu ile tam bir savaşçı görünümüne sahipti. Bekir’e göre Emin’in bu denli cesur olması, köyde doğup büyümesinden kaynaklanıyordu. Bekir bu çıkarımını, bugüne kadar tanıdığı köylülerin hepsinin korkusuz olmasına dayandırıyor. Fakat Emin, bu cesaretiyle tehlikeli bir ikili oluşturan agresifliği yüzünden çok defa, özellikle okuldayken yerli yersiz kavgalara girmiş ve dayak yemişti. Hoş, bu yediği dayaklardan sonra Bekir mutlaka intikamını almışsa da (Bekir’den herkes çekinirdi okulda.) bir türlü akıllanmıyordu. Okulda artık Bekir’in himayesinde olduğu bilindiğinden kimse ona ilişmiyordu ama bu sefer de gidip olur olmadık zamanlarda maraza çıkartıyor; dövdüğü kişiler de gelip ya Bekir’e dert yanıyor ya da babalarını okula çağırıp Emin’in kulağını çektiriyorlardı. Bekir çok defa onunla konuşmasına rağmen onu bu agresif tavırlarından bir türlü vazgeçirememişti.

Rıza, çocuk da olsalar üç kişiyle birden kavga etmeyi göze alamazdı. Dövmesine döverdi ama arada ezkaza bir tekme ya da bir yumruk yese bütün mahalle esnafı, çocuklardan dayak yedi,